

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din.

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Organizacija

terorizma

Legaliziranje nemške oborožitve

Ribbentropove konference v Parizu — Velika Britanija pripravlja velik mirovni načrt — Londonski listi za enakopravnost Nemčije

Prvi jugoslovanski emigranti, ki so prišli na madžarsko ozemlje so bili nameščeni in hranjeni v madžarskih vojašnicah. Tako so bili v začetku l. 1931. teroristi Mijo Seletković, Zvonimir Poršič in Miro Babić kot begunci iz Jugoslavije nameščeni v vojašnici Fidiš v Pečuju. Ta način postopanja pa je bil dokaj neprijeten zlasti v pogledu terorističnega vežbanja beguncev. Zaradi neposrednega stika med zločinci in madžarskimi oblastmi je bil velik tveganje, da tajna akcija ne pride na dan, kakor je bil to že primer s Tilmanom. Ko je imela teroristična akcija zavzeti vse večji obseg, je nastala potreba, da se zločinci koncentrirajo v večjih centrih, da bi se mogli podvreči sistematičnemu vežbanju in strožji disciplini. Zato je Gustav Peršić, eden izmed šefov teroristov, po nasvetu madžarskih častnikov prišel na idejo, da vzame v zakup posestvo Janka Rusto, da bi tam namestil teroristično taborišče. Skrivajoč se pod imenom Emil Horvati je res vzel v zakup to veleposestvo v začetku jeseni 1931.

Kar se tiče tega posestva, ki je postalo že slavno v analih mednarodnega terorizma, ni treba ničesar več dodati omeniti, kar je bilo že povedano v sporočilu jugoslovanske vlade sveta Društva narodov z dne 4. junija 1934. Izjave, ki so jih podali teroristi, aretirani v Franciji, potrjujejo v vseh podrobnostih navedbe jugoslovanske vlade. Teroristi so bili podvrženi strogi disciplini in metodičnemu vežbanju v teroristični obrti. Treba pa je naglasiti, da Janka Pusta ni bilo edino taborišče teroristov na madžarskem ozemlju. Ker je število emigrantov sprčo o bilne podpore madžarskih oblasti stalno naraščalo, je bilo treba poiskati še druga taborišča za njihovo namestitve. Po obvestilih, s katerimi razpolagajo jugoslovanske oblasti, so bila teroristična taborišča še v naslednjih krajih: 1. Anamajur 2 km od sela Pešehelja, srez Zala; 2. Bagoja Pusta, 2 km od Nagy Kanizse; 3. Bečja Pusta, nedaleko od Barča; 4. Selo Gelze, srez Nagy Kanizsa; 5. Posebna skupina emigrantov je bila nameščena v Kapošvaru, v Glavni ulici št. 26. Ta skupina se je pozneje preselila v Raba Molnari, srez Vašvar. 6. Neka skupina je bila v aprilu premeščena z Janka Puste v sosednje mesto Nagy Kanizso ter nameščena v ulici Horthy Mikloša št. 23. Po izjavi Mija Kralja, enega izmed kraljevih morilcev, se je v tej hiši izvedlo tudi žrebanje, na katerem so bili določeni trije morilci, ki so imeli izvršiti atentat na Nj. Vel. kralja Aleksandra. Fotografija te hiše je priložena spomenici. 7. Selo Raba Molnari, srez Vašvar. V tem selu je bila skupina emigrantov, ki je bila prej nekaj časa v Kapošvaru. 8. Surda Pusta, 2 km južno od sela Bečeli. Potrebno je naglasiti, da so vsi omenjeni kraji oddaljeni od jugoslovanske meje največ 20 km.

Mogli bi navesti še cel niz sličnih primerov. To pa ni potrebno, ker je tehnika postopanja vedno ista. Vsi ti ljudje so bili po prestopu madžarske meje aretirani in zadržani od madžarskih oblasti. Nato so jih držali nekaj dni v zaporu, da bi se teroristične organizacije imel dovolj časa, da preveri njihovo identiteto, njihovo prošlost in cilj njihovega prihoda na Madžarsko. Potem so te ljudi stavili na razpolago šefu teroristične organizacije, nad ki je tako postal absoluten gospodar nad njimi. Treba je prav tako navesti tudi še drug način podpiranja teroristov s strani madžarskih oblasti ob priliki njihovega prekoračenja meje iz Madžarske v

PARIZ, 3. decembra. Iz dobro poučenega vira se poroča, da je Hitlerjev odposlanec von Ribbentrop tekom sobote in nedelje konferiral z nekaterimi vodilnimi francoskimi politikami in dosegel znatno zblizanje naziranj med Berlinom in Parizom.

LONDON, 3. decembra. V vrstah politikov so se razširile vesti, da pripravlja velikobritanska vlada senzacionalen predlog o ureditvi vseh spornih vprašanj med državami Evrope in sklenitvi cele vrste regionalnih pogodb, s katerimi naj bi se za daljšo dobo zagotovil mir. Velikobritanska vlada je temeljito proučila to vprašanje in bo stopila pred Evropo z že popolnoma dovršenim načrtom. Zla-

sti se naglašajo, da je treba v ta sistem vključiti tudi Nemčijo, ker se v Londonu zavedajo, da bi brez Nemčije bili vsi naporji zaman. Nemčiji bi se priznala popolna enakopravnost na vseh področjih, tako, da Berlin ne bi več imel vzroka upirati se mirovnim prizadevanjem Evrope.

LONDON, 3. dec. Listi naglašajo, da je treba vprašanje oboroževanja Nemčije rešiti čimprej, ker je to v interesu svetovnega mira. »Times« opozarja na to, da je po izjavah Baldwinove stališče Anglije tako, da je treba čimprej skleniti sporazum glede nemškega oboroževanja. Čimdelj se bo ta sporazum odgal, tembolj se bo večalo oboroževalno tekmovanje in

tem težje bo najti bazo na razorožitve ni sporazum. Francoska vlada, menijo »Times«, še ne mara razpravljati o legaliziranju sedanje nemške oborožitve, s tem pa samo podpira oboroževalno tekmovanje. Francija mora sedaj izbirati med točno določenim in kontroliranim oboroževanjem Nemčije, ali pa nekontroliranim oboroževanjem. Tudi »Daily Telegraph« meni, da je prvi pogoj za ureditev vprašanja razorožitve legalizacija sedanje nemške oborožitve. To je na vsak način boljše, kakor pa puščati Evropo v negotovosti nad misterijem nemškega oboroževanja, ki se izvaja brez kontrole.

nosti več, pa bo Moskva gotovo pripravljena prodati ju za primerno ceno.

Nov sporazum v Posaarju

PARIZ, 3. decembra. Kakor poročajo iz Rima, se je sinoči ob 20. uri sestal ponovno odbor trojice za posaarski plebiscit in so ob tej priliki parafirali nemški in francoski eksperti sporazum, ki ureja vsa finančna vprašanja. K temu spada tudi vprašanje francoskih investicij v Posaarju. Ni izključeno seveda, da se ne bi pogajanja ekspertov raztegnila tudi na skupine drugih problemov in bodo nato parfirani tudi ti sporazumi. Popoldne so bo sestal odbor trojice k zadnji seji.

NJ. VIS. KNEZ PAVLE V PARIZU.

PARIZ, 3. decembra. Knez namestnik Pavle je v soboto zajtrkoval v Elisejski palači in se nato sestal s francoskim zunanjim ministrom Lavalom, s katerim je razpravljal o marseilleskem atentatu in jugoslovanski spomenici Društvu narodov. Listi komentirajo ta sestanek zelo ugodno in pravijo, da je velika uvidenost in pomirljivost kneza namestnika napravila tako v Londonu kakor v Parizu najboljši utis.

RUŠIJA IN ROMUNIJA.

BUKAREŠTA, 3. decembra. Titulescu je sprejel danes novega sovjetskega poslanika Ostrovskega, ki je nato poklical časnikarje in jim dejal med drugim, da bo njegova glavna dolžnost skrbeti za dobre odnose med Rusijo in Romunijo.

ITALIJANSKO NOTRANJE POSOJILO.

RIM, 3. decembra. Guverner zavoda Banca d'Italia je obvestil Mussolinija, da je po zadnji redakciji seznamov bilo vpisanih za novo notranje državno posojilo 3.934.985.500 lir. Od te vsote pa bo država vzela samo 2 milijardi, kolikor je posojila predvidevala.

MARCHANDEAUJEVO POTOVANJE.

PARIZ, 3. decembre. Francoski trgovinski minister Marchandeaue je odpotoval v soboto v Moskvo.

Zasedanje sveta Društva narodov

DANES IZROČE MADŽARI ODGOVOR NA NAŠO SPOMENICO. ZASEDANJE NE BO ODGOĐENO.

RIM, 3. decembra. Tukajšnji listi poročajo iz Ženeve, da se v tamkašnjih italijanskih diplomatskih krogih pričakuje, da bo madžarska delegacija dostavila generalnemu tajniku Društva narodov že danes odgovor na jugoslovansko spomenico. Na ta način bo mogoče o madžarskem memorandumu, ki bo zelo obširen, razpravljati že skupaj z zadevami jugoslovanske spomenice. Pričakuje se tudi, da bo mogoče že danes ali jutri, ko se zberejo voditelji delegacij, ki bodo sodelovale pri zasedanju sveta Društva

narodov, razpravljati o proceduri, ki naj se uporabi pri obravnavanju vprašanja odgovornosti za marseilleski atentat. »Corriere della Sera« trdi, da je v Ženevi napravila dober utis vest, da bo danes dovršeno delo odbora trojice za organizacijo saarskega plebiscita, ki zboruje v Rimu in bo zato mogoče njegovo poročilo predložiti svetovnemu Društvu narodov že jutri ali najkasneje v sredo. Zaradi tega ni nobene bojazni več, da bi se začetek zasedanja Društva narodov, ki je določen za dan 5. decembra, zopet odgodil.

Zveza Anglije in Združenih držav

SILA, KI SE JI NIČE NE BI MOGEL UPIRATI. ZDRUŽENE DRŽAVE VSTOPIJO V DRUŠTVO NARODOV?

LONDON, 3. decembra. »Observer« objavlja zanimiv razgovor z londonskim ameriškim poslanikom Binghamom. Poslanik se toplo izreka za angleško-ameriški sporazum. Bingham je, kakor znano, ožji sodelavec in osebni prijatelj predsednika Roosevelta in je zato bil njegov razgovor najbrže objavljen s predsednikovo vednostjo. V razgovoru je poslanik zlasti opozoril na velik vpliv Roosevelta, ki v zgodovini Združenih držav Severne Amerike nima primera. Roosevelt ni predsednik stranke, ampak predsednik vsega naroda, zaradi tega pomeni vsak sporazum z njim tudi sporazum z vsem prebivalstvom Združenih držav. Bingham je nato govoril »o zgodovinskem trenutku za rešitev svetovnega mira« in dejal: »Ako se velikobritanski svetovni imperij in Združene države Severne Amerike spora-

zumejo za rešitev kakega diplomatskega problema, potem ta problem od trenutka sporazuma dalje sploh ne bo več obstojal, ker ni nobene kombinacije sil, ki bi se mogla kakorkoli upreti volji in sklepom angleško-ameriške zveze. Naposled je Bingham izjavil, da vstop Združenih držav v Društvo narodov ni izključen.

Japonci kupujejo Vladivostok

TOKIO, 3. decembra. Glavno glasilo japonskih industrijcev objavlja članek, v katerem zahteva od japonske vlade, da se sedaj po nakupu vzhodne kitajske železnice prične pogajati s sovjetsko Rusijo za nakup Vladivostoka in vsega ruskega ozemlja ob obalah Tihga oceana. List trdi, da Vladivostok in njegova pokrajina po prodaji vzhodne kitajske železnice nimata za Rusijo nobene vred-

Jugoslavijo, kjer naj bi izvršili naloge, poverjene jim s strani teroristične organizacije.

Terorist Andrija Tilman in tovariši so bili obsojeni zaradi poskusa atentata, zaradi tihotapstva orožja in razstreliva ter pridobivanja novih teroristov pred državnim sodiščem dne 23. maja 1931. — Zelo značilno je v tem pogledu, da je Tilman, ko je šel na Madžarsko in se sestal s šefom teroristične organizacije, bil opremljen z veliko količino razstreliva in orožja ter poslan na obmejno oro-

niško postajo v Beremendu. Tilman in njegovi tovariši so kosili in spalji na tej postaji, na ukaz komandanta pa sta jih dva orožnika odvedla do jugoslovanske meje. Take operacije so se večkrat ponovile, vedno s pomočjo orožniške postaje v Beremendu, vse do aretacije Tilmana in njegovih tovarišev. Ko je bil aretiran, so našli pri Tilmanu mnogo razstreliva, ki je bilo zavito v omote z napisom »Kr. madžarska fabrika v Peremartonu«. Ta napis je bil predložen madžarski vladi od kr. jugoslovanskega

poslaništva v Budimpešti, ki je ob tej priliki zahtevalo pojasnila o njegovem poreklu. Odgovor, ki ga je dala madžarsko zunanje ministrstvo z dopisom RP 184 z dne 3. marca 1931. in ki ga prinašamo brez komentarja, se glasi: »Ker obstojajo določene omejitve za prodajo teh proizvodov (eksplozivov), je očitno, da je dotična oseba prišla do omenjenega paketa s tatvino ali z navedbo lažnih podatkov prodajalcu. Ker je poteklo že leto dni, odkar so bili prodani, ni mogoče več ugotoviti inkriminiranih dejstev.«

Dnevne vesti

Iz uredništva. V mariborsko uredništvo »Jutra« in »Večernika« je vstopil g. dr. Fran Vatovec.

Napredovanje. V Narodnem gledališču v Mariboru je napredoval za upravnika IV. skupine 2. stopnje g. dr. Radovan Brenčič, upravnik v V. skupini.

Ksaver Meško častni komornik svetega očeta. Papež je s pismom od 22. nov. t. l. imenoval pisatelja Ks. Meška, dekanijskega upravitelja in župnika v Selah pri Slovenjgradcu, za svojega častnega komornika. S tem je naš pisatelj, ki je pred svojo nedavno šestdesetletnico dobil iskrene izraze spoštovanja in ljubezni vseh Slovencev in ki bo slavil danes svoj god, prejel od vrhovnega poglavarja katoliške cerkve dokaz posebnega počaščenja. Novemu monsignoru ob tej priliki iskreno čestitamo.

Smrt odličnega narodnjaka. V Rušah je umrl tamkajšnji veleposestnik g. Alojz Glaser, oče našega pesnika, zgodovinarja in ravnatelja Studijske knjižnice v Mariboru g. Janka Glaserja. Pokojnik je bil velik narodnjak in odličen gospodarski javni delavec. Časten mu spomin, žalujemo naše sožalje!

Nov grob. Predvčerajšnjim je umrla v Kamnici pri Mariboru v starosti 44 let trgovka Olga Zoharjeva. Pogreb blage pokojnice bo danes ob 15. uri iz hiše žalosti v Kamnici na tamkajšnje pokopališče. Bodi ji ohranjen lep in trajen spomin, žalujemo preostalim naše iskreno sožalje!

V onostranstvo. V Novi vasi je 1. decembra umrla g. Terezija Ferkova, vdova po žel. poduradniku. Pokojnica je bila zaradi svojega kremenitega značaja zelo priljubljena in jo bodo Novovaščani pogrešali.

Roditeljski sestanek. Na 2. drž. dekliški meščanski šoli se je vršil dne 29. nov. t. l. roditeljski sestanek. Nabit polna dvorana je dokazovala zanimanje in skrb staršev za dobrobit svojih otrok. Predsednik društva »Šola in dom« g. dr. Poljanec je predaval o pomenu društva ter o potrebi ozkega stika med šolo in domom. Zbrani so slišali predavanja z velikim zanimanjem. Priključil se je še razgovor o izobrazbi deklic po dovršeni meščanski šoli. Starši so poudarjali nujno potrebo državne gospodinjke ali obrtne šole v Mariboru, ki bi omogočila izobrazbo tudi hčeram iz gmojnih šibkejših slojev. Prosili so predsednika društva »Šola in dom«, da se društvo zavzame za uresničenje njihove prošnje. Hvala gospodu predsedniku za predavanje, staršem pa za obisk, ki je dokaz umevanja potrebe skupnega dela med šolo in domom.

Mornarji prisegajo. Pri »Zamorcu« je bila na državni praznik slovesna zaobluba mornarske sekcije Jadranske straže. Sekcijski načelnik Drago Jug je uvođoma pozdravil navzoče člane, nakar je bil slavnostni govor predsednika mestnega odbora Jadranske straže v Mariboru dr. Vinka Rapotca. Sestanek bivših mornarjev se je zaključil s slovesno zaoblubo članstva novemu kralju Petru II.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v ponedeljek 3. decembra ob 20. uri predava g. dr. Josip Vrtovec o obolenjih matere in deteta tekom prvega leta po porodu in o vseh vprašanjih, kako naj preprečimo taka obolenja. Zaradi velikega pomena predmeta in ker predavatelj drugače nima časa, smo določili za sredo 5. decembra še izredno predavanje. Naš odlični kritik g. Josip Vidmar iz Ljubljane bo predaval o domovinskem problemu pri Otonu Župančiču.

Brzjav: Miklavžev večer v soboto 8. decembra ob 20. uri v Narodnem domu. Pomočni odbor združenja trgovcev v Mariboru.

Razprave pred davčnim odborom. Z današnjim dnem so se pričele pri tukajšnji davčni upravi razprave pred davčnim odborom, ki bodo trajale do 20. t. l. Pritožb je letos proti odmeri pridobitne veliko število.

Letošnji promet pri mariborski carinarnici. V prvem polletju izkazuje mariborska glavna carinarnica naslednjo bilanco prometa: uvoz blaga 22 milijonov 344.163 kilogramov v vrednosti 155 milijonov 31.332 Din; plačana carina pri uvozu 29 milijonov 894.987 Din, pri izvozu 64.933 Din. Blago se je uvažalo skozi Maribor

iz 23 držav. Na prvem mestu je Avstrija, v katero je bilo uvaženo raznega blaga v vrednosti 39 milijonov 949.593 Din, na drugem Češkoslovaška, v katero smo uvozili raznega blaga v vrednosti 31 milijonov 203.656 Din, na tretjem je Nemčija s 23 milijoni 825.972 Din, na četrtem so Združene ameriške države z 20 milijoni 863.000, na petem pa Italija s 13 milijoni 262.777. Uvažalo se je največ železne pločevine, papirnate mase, papirja, prediva, umetne svile, bombaža, strojev, gline in kuhinjske soli. Maribor sam je porabil od uvoza največ tekstilnih sirovin, ostalo blago se je pa po večini uvažalo v notranjost države.

Skupni davek na poslovní promet. Da bi se pravilno izpolnjevala uredba o skupnem davku na poslovní promet, je izdal finančni minister naslednje pojasnilo: Skupni davek na poslovní promet je bil uveden z zakonom o davku na poslovní promet 31. januarja 1932. Zato davek na poslovní promet, odnosno skupni davek v razmerju do trgovinskih pogodb, sklenjenih po letu 1932, ni novodajatev ter se mora plačevati pri uvozu od vsega blaga, ne glede na poreklo in pogodbeno stanje.

Službeni list banske uprave dravske banovine objavlja v svoji 96. letošnji številki: Odločbo o priznanju železnih bobnov za zaobalo; navodilo za uporabo odločbe, s katero se je odobril carine prosti uvoz semen zaradi pridelovanja boljših vrst; popravek v normah za zvarjene jeklene konstrukcije; popravek v seznamu strojev, izdelovanih v državi; odločbo občne seje državnega sveta z dne 12. IX. t. l. št. 23911/34; naredbo o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovnic v dravski banovini; izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju dravske banovine in razne objave iz »Službenih novin«.

Nova ureditev ministrstva socialne politike in narodnega zdravja. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal novo uredbo o ureditvi ministrstva socialne politike in narodnega zdravja. Po tej uredbi se deli ministrstvo na splošni oddelek, oddelek za socialno skrb in oddelek za zdravstvo.

Ogromen uspeh naših poštne ustanov. Že 10 let izdaja tudi naša poštna direkcija po vzgledu mnogih drugih držav letne statistične pregledne o delovanju vseh poštne ustanov. Od leta do leta se razvija ta statistika, da po svoji preglednosti ne zaostaja za popolnimi statističnimi publikacijami najkulturnejših držav. Nedavno dovršeni pregledi za leto 1933. nam kažejo, da poslujejo vse naše poštne ustanove ne samo v najboljšem redu, marveč tudi z ogromnimi uspehi. Tekom enega leta je dal ves poštni, brzojavni in telefonski promet 605.776.276 delavnih edinic. Na mednarodni promet odpade od njih 10 odstotkov. To veliko delo je opravilo 12.637 uslužbencev na 3890 poštah. Bruto dohodki so znašali nekaj preko 489 in pol milijona dinarjev. Primerjava dohodkov z izdatki pa nam da prebitek okoli 129 milijonov. Celokupni promet se je sicer zmanjšal od predlanskega za približno 28 milijonov, a kar so se skrčili izdatki, je bil vendar pri vsej gospodarski krizi dosežen čist dobiček okrog 12 in pol milijona dinarjev.

Mednarodni šahovski turnir v Moskvi. O velikem mednarodnem šahovskem turnirju v Moskvi posnemamo iz oficijelnega vabila, ki ga je dobil g. Vasja Pirc, naslednje podrobnosti: Turnir bo od 1. 1. do 28. februarja prihodnjega leta. Udeležijo se ga 8 do 9 tujcev in 10 sovjetskih mojstrov. Iz tujine so definitivno vabljene: Capablanca (Kuba), nemški emigrant, dr. Emanuel Laskar, dr. Euwe iz Holandske, Flohr iz Češkoslovaške, Liliethal iz Madžarske, Vasja Pirc iz Jugoslavije, Spielmann iz Avstrije, Stahlberg iz Švedske in damska svetovna prvakinja gđ. Menčikova. Določene so štiri nagrade, in sicer 1. 400 dolarjev (približno 19.000 dinarjev), 2. 250, 3. 150 in 4. 100 dolarjev. Vsi udeleženci imajo zagotovljeno popolnoma brezplačno bivanje v sovjetski Rusiji. Po turnirju so projektirane turneje tujcev po drugih sovjetsko ruskih mestih.

Sokolsko društvo Maribor I. Pozivam vse ono članstvo, ki se dne 1. XII. ni moglo udeležiti svečane seje in zaprisege, da se zbere v sredo 5. XII. ob 20. uri pred vhodom v vojašnico kralja Petra I., od koder bo skupno odvedeno v prostor, kjer bo naknadno zapriseženo. Za nedeljo 9. XII. že najavljena zaprisega tako odpade. Zamudniki, storite svojo sokolsko dolžnost! Starosta.

Nočna lekarniška služba. Ta teden ima nočno lekarniško službo Minařikova lekarna »Pri Orlu« na Glavnem trgu.

Velika izbira

Miklavževih daril

L. UHLER, Glavni trg.

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zapored jutraj čašo naravne »Franz Josefove« grenčice. Od mnogih zdravnikov zapisana »Franz Josefova« voda uravnava delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Konec življenju je napravil 68letni trgovec Ferdinand B'azevič v Stolni ulici na ta način, da je zadržal okoli svojega vratu vrvi, ki jo je nastavljal na kavlju v svoji sobi. Zapustil je poslovalno pismo, v katerem prosi vse znance, naj mu tega koraka ne zamerijo.

Na meji ustreljen. Pretekli terek je bil na meji na naši strani ustreljen madžarski cigan Janez Kuščanci. Kuščanci je prekoraj mejo in šel v smeri proti Mrtvarevcem. Na poziv graničarja, naj se ustavi, je šel cigan naprej. Graničar pa kljub temu ni hotel uporabiti orožja, marveč je stekel za njim in ga prijel. Pozval ga je, naj gre z njim na bližnjo stražnico, čemur se je pa cigan upiral in postal nasilen. Nenadoma je potegnil iz žepa nož in pričel graničarja obdelovati. Ker je pa videl, da postaja vsa stvar zelo resna, je moral ustreliti. Oddal je proti nasilnemu ciganu tri strele, ki so ga zadeli in usmrtili. Zakaj je cigan prestopil državno mejo, še ni znano. Izkazalo se je pa, da je bil velik nasilnež in zadnje čase precej nagle jeze, kazal pa je tudi znake abnormalnosti. Naša komisija je morala dvakrat na ogled, ker ni prispela madžarska komisija, kakor je bilo dogovorjeno. Možno je tudi da so poslali nalašč cigana na mejo, da bi mogli izzvati incidente.

Usoden skok med vožnjo. Tukajšnji učitelj Anton Nerat je med vožnjo iz Kamnice skočil iz kočije in priletel na cesto tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo pod kolenom. Kočijaž je ponesrečenega Nerata pripeljal v tukajšnje splošno bolnišnico.

Kradejo kakor rake. Mraz je v naraščanju in s tem tudi število tatvin obleke in perila. Goštilničarju Ant. Zoriču v Mlinski ulici so ukradli neizsledeni dolgoprstneži pet parov moških nogavic in eno srajco, šentiljskemu postajenačelniku Antonu Štruplju pa obleko in zapestno uro v vrednosti 800 Din.

Pesti in bunke. V Narodnem domu je prišlo v soboto ponoči do fizičnega obračunavanja med nekim študentom in nekim uradnikom. V vročem tepežu je uradnik prisilil študentu tako krepko zagnusnico, da je študentu, kakor pravi policijska prijava, udarila kri iz nosa. Z vzroki in posledicami tega spopriema se bo bavila sodnija.

Ljubljana zida. Naglo in moderno se razvija naša slovenska prestolnica. V letih po vojni je zgradila 1381 novih hiš ter investirala v stanovanjske namene okrog 500 milijonov dinarjev.

Radio Ljubljana. Spored za terek 4. t. m. Ob 11: šolska ura; 12.: baletna godba na ploščah; 12.50: poročila; 13: čas, operni zbori na ploščah; 13.20: predavanje zbornice za TOI; 18: praktična navodila o pravilni sestavi prehrane z ozirom na otroke (ga. Šerko); 18.20: otroška ura (Maks Simončič); 18.40: nemščina, poučuje dr. Kolarič; 19.10: nacionalna ura; 19.35: kvartet »Lisinski« na ploščah; 19.50: čas, jedilni list, program za sredo; 20: prenos z Dunaja: filharmoničen koncert; 21: čas, poročila; 21.15: Dolinarjev venček narodnih na ploščah; 22.30: angleške plošče.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Torek, 4. decembra ob 20. uri »Cesta«.

Plesni večer Katje Delakove. Red C.

Sreda, 5. decembra. Zaprt.

Četrtek, 6. decembra ob 20. uri »Urh, grof Celjski« red A.

Katja Delakova, odlična plesalna umetnica, ki je s svojo plesno reportažo »Cesta« ob sedanjem gostovanju na Dunaju dosegla pri občinstvu in kritiki naravnost triumfalen uspeh, ponovi svoj spored v mariborskem gledališču v torek, 4. tm. Literarne vložke, ki jih je napisal pisatelj Mrzel, recitira E. Kraljeva, muzikalno vodi prof. P. Šivic. **Plesni večer** je za red C. Bloki veljajo. Natančnejše na drugem mestu.

Prva ponovitev Parmove opere »Urh, grof Celjski«, ki je v Skrbniškovi režiji ter ob sodelovanju priljubljenih pevcev Vide Zamejič-Kovičeve ter Frana Neraliča dosegla izredno lep uspeh, bo v četrtek, 4. tm. za red A.

Nuščeva proslava bo na Marijin praznik, v soboto 8. tm. ob 20. uri z avtorjevo najnovejšo komedijo »Zalujoči ostali« proslavi mariborsko gledališče 70-letnico tega največjega jugoslovanskega komediografa. Delo, ki ima vse Nuščeve vrline, režira glavni režiser J. Kovič, nastopijo pa Dragutinovičeva, Zakrajškova, Kraljeva, Starčeva, Savinova, Gorinškova, Grom, P. Kovič, Furijan, Gorinšek, Medven in Nakrst.

Prav poseben dogodek na našem odru bo plesni večer **Katje Delakove**, ki gostuje v našem gledališču v torek, dne 4. decembra ob 20. uri. Umetnica nastopi s plesno reportažo »Cesta«, veličastno umetniško stvaritvijo, s katero je gostovala — na povabilo Uranije — 28. t. m. na Dunaju in doživela triumfalni uspeh. Dunajska kritika poroča o tem večeru z iskrenim soglasnim navdušenjem, podčrtava, da je Katja Delakova danes gotovo v Evropi edinstvena umetnica z dovršeno tehniko, izrazitim intelektom in najčistejšim umetniškim izrazom. Za »Cesto« Katje Delakove je napisal književnik Ljudovít Mrzel literarne vložke, pesmi v prozi, katere bo recitirala gđ. Elvira Kraljeva. Muzikalno vodstvo je v rokah prof. Pavla Šivica, ki je napisal tudi uverturo. Opozarjamo našo javnost na ta izredno zanimivi večer naše odlične umetnice, kateremu so posvetili poleg inozemskih veliko pozornost tudi vsi naši listi, zlasti še zagrebški in beograjski.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, pljučnem kataru, zasrčenosti nosu, sapnika, požiralnika in jabolka, obolenjih oči in ušes skrbimo za to, da čisto očistimo temeljito želodec in črevo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Znameniti strokovnjaki za nego zdravja svetujejo, da »Franz Josefova« voda dobro služi tudi pri šeni in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zaradi roparskega umora na 10 let ječe obsojeni Alojzij Polanec je vložil pred dnevi v tukajšnji kaznilnici prošnjo za obnovo postopanja. Polanec je skupno z Leopoldom Zorčičem umoril na Trnovskem vrhu viničarja Franca Bezjaka. Ker je Zorčič v kaznilnici umrl, je pričel Polanec valiti krivdo nanj. Mariborsko okrožno sodišče je prošnjo za obnovo postopanja zavrnilo.

Če so otroci sami doma. Na Betnavski cesti 29 je bila sedemletna Elizabeta Malijeva, hčerka hišnega posestnika, sama doma. Ko je zvečer v sobi iskala svoje čevljičke, je po nesreči postavila svečo na nočno omarico, s katere pa je zdrknila na posteljo. V hipu se je vnelo posteljno pogrinjalo in so plameni nevarno bušili naokrog. K sreči je mati, ki je bila po gospodinjstkih opravkih izven doma, prišla pravočasno domov in ogenj pogasila.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 2.4 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 0.2 stopinj C pod ničlo; barometer je kazal pri 15.8 stopinjah 738.3, reduciran na ničlo pa 736.3; relativna vlaga 89; vreme je megljeno in tiho.

Prireditve obrtniškega tedna

Kakor po drugih mestih dravske banovine, tako je bilo tudi v Mariboru danes dopoldne v spodnji kazinski dvorani manifestacijsko zborovanje za propagando domačih izdelkov in zaščito domačega dela. Zborovanje je bilo dobro obiskano in so se ga udeležili med drugimi tudi narodni poslanec g. Krejči, magistratni ravnatelj g. Rodošek kot zastopnik mestne občine in mestni obrtni referent g. dr. Senkovič. Otvoril in vodil ga je podpredsednik Slovenskega obrtnega društva g. Miho Vahtar, ki je po toplem pozdravu dal besedo predsedniku delovnega odbora za prireditve obrtnega tedna g. Krajcarju. V daljših izjavah je g. Krajcar orisal težavni položaj obrtniškega stanu in hude boje zaboljšanje. Gospodarska depresija tudi ni prizanesla rokodelcem in je zarezala v obrtniško delavnost globoke brazde. Govornik je naglasil nadalje, da preti rokodelski obrti propast, če ne bo izdatne pomoči. Ob vsaki priliki so obrtniki opozarjali na to, vendar ni bila do danes izpolnjena niti ena njihova upravičena zahteva. Položaj pa se je poslabšal zlasti zadnje leto, ko so dosegle odjave obrti število 6600 in je bil zastoj v raznih panogah naravnost porazen. Ker se naglo širi tudi nelegalna obrt, obstoja nevarnost, da se prilike še bolj poostre. Zato niso egoistični interesi obrtniškega stanu, ki mu nalaga dolžnost opozoriti s posebnim poudarkom ponovno na vse in še druge pojave in težkoče.

K besedi so se oglašili še drugi govorniki in je nato prečital g. Novak daljšo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta. V resoluciji ugotavljajo mariborski obrtniki med drugim, da današnji režim zunanje

trgovine še vedno omogoča nepotreben uvoz konkurenčnih izdelkov iz tujine na škodo domačega dela in zaposlitve obrtništva. Strokovnjaška dela opravljajo v mnogih industrijskih podjetjih še vedno tujci, ki bi jih po zakonu o zaščiti delavstva morali že davno zamenjati domačini. Prav tako so nadalje pri državnih javnih delih in dobavih interesi obrtništva vse premalo upoštevani. Kruh pa odjedajo obrtniškega stanu tudi razne kaznilnice, ki opravljajo rokodelska dela. Resno ogroža obstoj rokodelstva ekspanzivnost nekaterih, industrijskih panog, ki je na komercialni eksploataciji našega domačega tržišča zavzela silen obseg.

Potrebni so zato pozitivni ukrepi, ki naj omogočijo obrtniku vstrajati v hudem boju s krizo. Beograjska privilegira na banka naj preskrbi obrtniku izdatnejše kredite in nujno potrebno je tudi, da zniža previsoko obrestno mero. Največje breme za rokodelski stan pa so razne davčne obremenitve, ki kličejo po nujnem omiljevanju. Tudi strokovno in obrtno šolstvo se hudo bori s težkočami in se ne more razviti tako, kot to zahtevajo današnji interesi. Končno apelirajo mariborski obrtniki v svoji resoluciji na vso nacionalno javnost, naj povsod in vselej kupuje in zahteva domače blago, naj daje prednost domačemu delu v interesu državne skupnosti in konsolidaciji našega gospodarstva.

Pred zaključkom so pozdravili zbor še narodni poslanec Krejči in imenu gospodarskih krogov, magistratni direktor Rodošek pa kot zastopnik mestne občine mariborske.

Važno nacionalno poglavje

DOMAČE IN TUJE ZAVAROVALNICE.

Stremljenje nas vseh si mora prizadevati, da preide vsa proizvodnja v naši državi v zares domače roke. S takim stremljenjem ne izključujemo v vsakem primeru in brezpogojno prihod tujega kapitala v našo državo. Zaradi pomankanja denarja moramo dopuščati, da pride tudi tuji kapital k nam, toda le v obliki kredita ali posojila, od katerega se plačujejo primerne obresti. Nikakor pa ne smemo dopustiti, da pride tuji kapital k nam kot lastnik podjetja, ki nastavlja na najboljših mestih tujce in skuša s krvavimi žulji našega delavca doseči čim večji dobiček, ki ga potem izvaža iz zemlje.

To načelo mora veljati glede vseh podjetij brez izjeme in izključena ni zavarovalna stroka, ki kaže v tem pogledu naravnost obupne razmere. Poglejmo samo požarno zavarovanje v naši državi, v kateri posluje 23 zavarovalnic, od katerih jih je 17 tujih in samo 6 domačih. V letu 1932. producirana premija je iznašala 137 milijonov Din, od katerih odpade 87 milijonov Din na tuje družbe in samo 49 na domače zavarovalne zavo-

de. Še slabše razmerje je bilo v letu 1933. V tem letu se je produciralo 127 milijonov Din premij, od katerih odpade na tuje družbe 80 milijonov Din in na domača zavarovalna podjetja samo 46 milijonov Din. Tuja podjetja imajo torej dve tretjini celokupne požarne premije in naše domače družbe samo eno tretjino.

Te številke nam kažejo dovolj žalostno sliko, ki mora vsakega nacionalno mislečega človeka pretresti. Kaj je vzrok teh žalostnih razmer v našem zavarovalstvu? Ne iščimo vzroka v daljavi, ker leži zelo blizu in sicer v nas samih.

Pozabljamo požig Narodnega doma v Trstu, pozabljamo na mlade žrtve v Bazovici, pozabljamo na brezštevilne krivice, ki jih je storil fašizem našim zatiranim bratom v zasedenem ozemlju — in brez pomisleka zavarujemo celo pri italijanskih družbah »Riunione Adriatica«, ki se pri nas imenuje blagodneče »Jadranska zavarovalna družba« in »Assicurazioni Generali« ter se brez pomisleka zavarujemo pri »Savi«, v katere upravi sede »upravni svetniki zadnje o-

značene družbe — torej pripadniki italijanskega naroda in režima, ki z vsemi sredstvi skuša zatreti v zasedenem ozemlju naš slovenski živeli.

Ogromna je škoda, ki jo utrpi nacionalno gospodarstvo. Krivci smo sami, ker nudimo zavarovanja tujim družbam. Tako ne sme dalje iti! Dolžnost vsakega nacionalno mislečega človeka je, da se sam zavaruje samo pri domačih družbah in da v tem pogledu dela tudi v javnosti — odločno poudarjajoč, da je izdajalec naših narodnih interesov oni, ki drugače postopa. »Pohod« št. 47.

Protest mariborskih pekov

Mariborski peki so imeli pretekli teden sestanek, ki je bil polnoštevilno obiskan in so na njem razmotrivali o novi uredbi glede delovnega časa v pekarskih obratovalnicah. Po novi uredbi se bo pričelo pripravljalo delo ob 1. uri ponoči, glavno delo ob 6. uri. Ta nova uredba pomenja naravnost onemogočenje pekovskega obrata in ogroža obstoj zlasti malim in podeželskim pekovskim mojstrom, je pa tudi kvarna s stališča občega državnega gospodarstva, ker bo znatno padla potrošnja moke.

Naravnost zlo pa pomenja uredba v socialnem pogledu. Že danes je v pekovskih obratih velika brezposelnost in bo po novi uredbi še hujša, o čemur se je na sestanku odkrito govorilo. Tudi socializacija mora imeti svoje meje, kajti uredbe, ki zavijajo vrat delodajalcu in delojemalcu, so najmanj socialne. Pri izdaji te nove uredbe je z obžalovanjem konstatirali, da se je izdala proti mnenju stanovskih organizacij in vse zadevne opozoritve in predstavitve so naletele na gluha ušesa. Čudimo se, da se v času najtežje gospodarske depresije izdajajo take uredbe, s katerimi se še poostreje že itak nevzdržni gospodarski položaj.

Pekovski mojstri so odločili vztrajati v tej borbi še nadalje, ker gre za njihov življenjski interes in ta uredba ogrožila tudi vsemu narodnemu gospodarstvu. Storili se bodo vsi potrebni koraki, da se te določbe glede delavnega časa spremenijo v toliko, da bo mogoč obstoj malih pekarn. Tovariši na deželi naj z zaupanjem pričakujejo, da bo vodstvo pekovskih organizacij vse potrebno ukrenilo in ponovno prosilo merodajne faktorje, da odstranijo preteče zlo, ki ga hoče ustvariti nova uredba.

Ptuj

Proslava Narodnega praznika v Ptuj.

Narodni praznik zedinjenja smo proslavili v Ptuj na slovesen način. — Narodna obrana je priredila s sodelovanjem članov Narodnega gledališča iz Maribora v petek 30. novembra, t. l. ob 21. uri v Mestnem gledališču akademijo z deklamacijami, petjem, godbo in vprizoritvijo dramske slike Ks. Meška »Mati«. Vse

točke sporeda so bile izvajane z dovršeno stjo, posebno dramska slika je bila na višku prireditve. Gledališče je bilo nabito polno občinstva, ki je posamezne točke burno aklamiralo in so bili deležni mariborski gledališki igralci obilega priznanja.

Dne 1. tm., povodom narodnega praznika, se je vršila v proštiji cerkve slovesna služba božja, katere so se udeležili predstavniki vojaških in civilnih oblasti, rezervni častniki, zastopniki društev in korporacij, ter ogromna množica občinstva. Prostorna cerkev je bila nabito polna. Pred cerkvijo pa je bila postavljena častna četa vojaštva ptujske garnizije.

V nedeljo 2. tm. se je vršilo v dvorani narodnega doma manifestacijsko zborovanje obrtništva, na katerem so govorili zborniški svetnik TOI v Ljubljani g. Jakob Zadravec, obrtno-zadružni nadzornik g. Ignac Založnik in zastopnik zbornice TOI v Ljubljani g. dr. Jurij Koče. To zborovanje se je vršilo ob priliki otvoritve Obrtniškega tedna. Manifestacijsko zborovanje je priredilo Obrtno društvo za Ptuj in okolico in je bilo prav dobro obiskano. Vsi govorniki so bili deležni splošnega priznanja.

Pretekli petek, 30. novembra t. l. je imel ptujski Sokol v prosvetni dvorani v Mladiki zanimivo predavanje o telesni vzgoji. Predaval je učitelj na meščanski šoli g. Pertot. V soboto 1. tm. ob 11. uri pa je bila zaobljuba članov ptujske Sokolske čete. Mestno gledališče, kjer se je vršila zaobljuba, je bilo nabito polno občinstva iz vseh slojev. Zaobljuba je napravila na vse navzoče veličasten in globok utis. V torek ob 20. uri priredi dramski odsek ptujskega Sokola v Mestnem gledališču igranje »Duše«. Je to zanimiva drama znanega pisatelja Petra Petroviča.

Kino. V sredo 5. in 6. tm., obakrat ob 20. uri, se predvaja film »Nevidni človek«.

Letni Katarin in sejem v Ptuj, ki se je vršil v ponedeljek 26. t. m., je bil prav dobro založen, posebno mnogo živine so prignali iz sosedne Hrvatske. Prignano je bilo 638 glav živine, in sicer 235 krav, 65 telic, 100 volov, 23 bikov in 215 konjev. Kupčija je bila zadovoljiva in so prodali 269 glav. Povprečne cene za kilogram žive teže so bile sledeče: krave 1.75—3 Din, telice 2.75—3.75 Din, voli 2.75—3.50 Din, biki 2.50—3.50 Din; konji so se prodajali po kakovosti od 750 o 3.300 Din eden. Kakor se vidi, so cene tudi goveji živini padle, vendar ne v isti meri, kakor pri prašičih.

Učinkovita navodila.

»Čuj, kdo pa je mož, ki si mu plačal obed?«

»Avtor dveh zelo znanih knjig.«

»Kaj pa je napisal?«

»Knjigi »Pot k uspehu« in »Kako hitro obogatim.«

Claude Farrere:

Dva laska

V dobi, ko je bilo Moghrebsko gorovje še divje in neobdelano, so živeli tam roparji in begali ljudi. Njihova oblast je bila neomejena, zakaj maghzen, sultanov zastopnik, ni imel nič moči in Francozov, ki so prinesli Maroku mir, tedaj še ni bilo tu.

Tako je živel v gorovju med malim in velikim Atlasom, nedaleč od izvira reke Oum-rer-Rebbia, hraber mož, kalif po rodu, amrar po volitvi svojih ljudi. Ta mož je postal po evropskih nazorih vodja svojega plemena, po Alahovi milosti in ljudski volji. Kalif Amrar je modro izkoriščal svojo dvojno oblast. Kot vladar vseh dohodov k obema obalama reke Oum-rer-Rebbia je uvedel carino, ustavljal potnike in jim naagal davke. Tako je živelo njegovo plemo v zadovoljstvu in izobilju. Kalif Amrar je užival časti in hvaležnost svojih podanikov.

Takrat se je zgodilo, da je sultan — Alah naj ga blagoslovi — v svoji palači v Fezu umrl. Sledil mu je nov sultan — Alah naj blagoslovi tudi njega! Novi sultan je bil častihlepen; ni se zadovoljil s

tem, da je postal sultan, hotel je biti vladar vseh vernih, mogočni mož, kateremu bi se vsi klanjali. Kalif Amrar pa je v svojih gorah še vedno ustavljal potnike in jim izsiljeval denar. Sultan mu je zapovedal, naj neha izkoriščati potnike. Kalif Amrar pa je tehtal sultanovo zapoved z ugodnim življenjem svojih ljudi in — ni ubogal. Tedaj je poslal sultan svoje vojščake h kalifu s poveljem, da pripeljejo upornika vklejenega v Fez. Vojščaki so vzeli s seboj veliko železno kletko. A glej, Kalif Amrar je zastražil vse dohode k Malemu in Velikemu Atlasu in sultanovi vojščaki so se premagani vrnili domov. Mnogi od njih so bili ubiti in ranjeni; orožje in prtljago so morali pustiti kalifu. V pridobljeno železno kletko pa si je kalif zaprl dva leva.

Razjarjeni sultan je sklical ministre in se z njimi posvetoval. A ministri so molčali in nihče mu ni vedel svetovati.

Zvečer je šel sultan k svoji dobiti. Ta žena je bila pametnejša od vseh ministrov in mu je pomagala. Še tisti večer je zapustila lepa deklica sultanov harem in se napotila v gorovje kalifa Amrara.

Na meji so jo ustavili Amrarjevi ljudje. Z zaničljivim smehljajem na lepih ustnih je dejala, da ne bo plačala carine in dav-

ka. Tedaj so jo vlekli pred Amrara in on se je zaljubil vanjo.

Njeni lasje so bili kakor čisto zlato. Kalif je pozabil na luč in sonce in občudoval je le še zlato krasoto njene glave. Vse je žrtvoval zanjo; modrost in čast.

Minili so dnevi, tedni, meseci. In kose je leto nagnilo h koncu, je živela kalifova duša le še v duši njegove gospodari-

ce. Ko je lepa deklica sedela nekega dne v šotoru pri kalifu, ga je nenadoma vprašala:

»Ali bi se branil, če bi ti uklenila roke in noge v železne verige?«

Odgovoril je:

»Tebi se ne bi nikoli branil!«

»In če bi tvoji sovražniki vdrl v šotor in te našli uklenjenega, kaj bi storil?«

Pogledal jo je:

»Otresel bi se železnih verig; jih raztrgal in sovražnike pobil; moja moč je velika!«

Govoril je resnico in vedela je, da je njegova moč še večja, kakor je bil rekel.

»In če bi ti zvezala roke in noge z enim svojih zlatih las, ali bi se branil?«

Spet je odgovoril:

»Ne bi se branil!«

Obotavljala se je nekaj časa, naposled pa je le vprašala:

»In če bi stopili v šotor tvoji sovražniki?«

Odstopil je za korak in ji resno pogledal v oči.

»Ali ti nisem rekel, da se ne bi branil tebe, ne ničesar, kar prihaja od tebe? Tvojih las ne bi nikoli raztrgal, pa da se zgodi ne vem kaj!«

Poznala ga je dobro in vedela je, da še ni prišla preko njegovih ustnic laž.

Tedaj je poskočila in mu zvezala roke. Nato je vzela še en las in mu zvezala noge.

Kalif se ni premaknil in deklica se je počasi vzravnila in ploskala z rokami.

Sultanovi ljudje so vdrl v kalifov šotor in se vrgli na jetnika. Ta jih je mirno gledal, a svojih zlatih okov ni raztrgal. Tudi na pomoč ni klical, čeprav bi bili prišli na njegov klic zvesti vojaki...

Rajši je postal žrtev izdajalke. Pustil je, da so ga odpeljali pred njegovega sovražnika, moghrebskega sultana, ki ga je dal na najgrozotnejše načine mučiti in naposled usmrtiti.

Tako je končal hrabri kalif Amrar svoje življenje bolj občudovanja vredno od Samsona, ki ga židje tako radi hvalijo.

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

XXVI.

Dve dolgi, mučni uri sta minili. V svojem temnem zatišju je prisluškovala Hilary Aspinwallova, ali se bo zaslislal v dvorani kak šum. Istočasno so se mudile njene misli pri ljubem možu, za katerega bija njeno srce. Ta je pač delil z njo skrb, toda njegove misli so obkrožale edinole signorino v njeni samotni sobi. Grenko čustvo jo je navdajalo pri teh mislih, toda noben vzdih se ni prikrdel preko njenih ustnic.

Ura je bila dve in v vsem stanovanju je vladala skoraj neznosna tišina. Zavesa, ki zastira njeno skrivališče, je toliko prozorna, da se je luč v dvorani svetlikala skozi njo kakor zvezda. Na to zvezdo je upirala svoj pogled in policist poleg nje je obračal uho proti veži. Potekala je ura za uro in nikjer najmanjšega sledu bližajoče se nevarnosti. In vendar — kak šum je bil to? Ali so zaškripala vrata, ali jo je zmotila prenapeta domišljija?

Med tem je postala Hilary Aspinwallova na zunaj popolnoma mirna, videla je le, da je prisluhnil tudi Gryce, in več ni potrebovala.

Naenkrat se ji zazdi, da se zvezda v dvorani temni, senca je postala vedno večja in je dosegla nazadnje zastor, za katerim je stala. Začutila je lahke korake in komaj se je premagala, da ni prišla Gryceja za ramo in ga vprašala, ali ne vidi postave, ki se jima približuje. Vedno jasneje se prikazujejo obrisi in nepopisno je bilo pomirjena, ko je zapazila nežno in ljubko postavo ženske. Gryce je odmaknil zastor, in kar sta zapazila, je navdalo Hilary z grozo in strahom. Sredi dvorane stoji signorina kot mramorati kip; iz velikih steklenih oči ne govori življenje, ampak nezvest in smrt, in vendar se drži pokonci ter stopa s hitrim in odločnim korakom proti njima.

»Spi — mesečnica,« zašepeče policist in ne more odmakniti pogleda od nje, kakor da bi bil s čarobno silo priklenjen.

Zdelo se je, da je namenjena naravnost proti skrivališču, toda naenkrat obstoji in se okrene proti stopnicam. Z lahnim žvižgom je Gryce opozoril stražo spo-

daj v veži, in ko je opazil, da so ga slišali, je zopet zastrl zaveso.

Spodaj ob vratih knjižnice pa je stal umetnik in poleg njega stari Jakob v molčečem pričakovanju. S strahom in začudenjem sta strmela v deklico, ki se je kakor kip pomikala po stopnicah. Neslišno kakor duh je drsela nežna postava v ohlapnih oblačilih in z razpuščenimi lasmi v mračno vežo. Nevarno bi bilo ji za staviti pot; nič ne sme ovirati njenega koraka. Umetnik se kljub bojazni ni gnil z mesta, gledal je le za njo, kako se je pomikala ob pohištvu k igralni dozi na srednji mizi; dvigne dozo ter jo zopet položi na svoje mesto s komaj slišnim bolestnim vzklikom. Takoj nato se obrne in stopa mimo njega; njen korak ni več trden, začne se opotekati, in komaj se je umetnik zadržal, da je ni objel.

Zdaj je obstala pri mizi pod stopnicami, roka ji seže za nožem, ki je ležal na mizi. Ker ni vedel, kaj namerava storiti z ostrim orožjem, je hotel skočiti k njej, da ji ga izdere, toda signorina koraka proti njemu ter mu ponudi nož s trdim, strašnim pogledom.

Ko je držal nož molče v roki, se je

pomikala kakor duh po stopnicah navzgor. Kakor prej Gryce, je sedaj on zažvižgal komaj slišno; zdelo se mu je, da je čutila njegovo prisotnost.

Gryce in Aspinwallova zapazita, kako pada senca na zastor, kako se oddaljuje proti sobi signorine, da skoro izgine — toda Gryce naenkrat odgrne zaveso: Pred seboj ne zapazi samo zibajoče se signorine, temveč tudi sključeno moško postavo, ki se je priplazila od zadnje strani veže ter se postavila v grozečo kretinjo pred njo. Smrtnobleda je osupnila Aspinwallova in Gryce je strmel predse, ne vedoč, kaj mu je storiti; kajti le z glasnim klicem je moči rešiti signorino, toda zaklicati mesečnici lahko povzroči blaznost ali takojšnjo smrt. Dvojna smrt ji je torej grozila, zaradi katere so na straži, in ne morejo ničesar storiti za njeno rešitev. Ali ni rešilnega angela, ki naj nesrečnico reši pred pogibom? Toda že je pomoč tu, krepka in sigurna. Ravno ko je prispela v bližino morilca in ko je nesramnež že trdneje prijel za bodalo, se prikaže za njim druga postava — Byrd se vrže besno in odločno na moža in ga drži kakor v kleščah v svojih krepkih rokah.

Sport

Zaključne faze tekmovanja za prvenstvo LNP

VPRAŠANJE JESENSKEGA PRVENSTVA SE VEDNO ODPRTO. TEKME V MARIBORU, ČAKOVCU, CELJU IN LJUBLJANI. ČAKOVEČKI SK ODIGRAL VSE SVOJE TEKME IN DOSEGEL 11 TOČK. LAHKOATLETI PRAZNUJEJO ZEDINJENJE.

Z včerašnjim terminom je podzvezno prvenstvo prešlo v zaključno fazo. Na sporedu so bile štiri tekme: v Ljubljani sta se srečala že v soboto Rapid in Hermes in v Celju Ilirija in SK Celje, dočim se je včeraj odigrala po ena tekma v Čakovcu, kjer sta se spoprijela Hermes in Čakovečki SK, v Mariboru pa sta trčila Železničar in Svoboda. Rapid je iz Ljubljane prinesel domov dve točki, prav tako Ilirija iz Celja, dočim se je Hermes vračal iz Čakovca praznih rok. Mariborska zadeva se je končala z zmago Železničarjev.

Situacija v podzvezni tabeli je sedaj takole:

Čakovečki SK	7	4	3	0	21:8	11
ISSK Maribor	5	3	1	1	10:9	7
SK Železničar	6	3	1	2	14:14	7
SK Rapid	6	3	0	3	15:10	6
SK Ilirija	4	2	1	1	13:7	5
SK Celje	7	2	1	4	11:14	5
SK Svoboda	6	1	1	4	11:28	3
SK Hermes	5	1	0	4	8:13	2

V naslednjem naša poročila:

SK Železničar:SK Svoboda 4:2 (2:2).

Na tekmo ni bilo prav velikega navala, vendar je prišlo nekaj stotin ljudi gledat borbo med domačima rivaloma. Po papirnati formi je bil SK Železničar velik favorit, toda ni mnogo manjkalo in Svobodaši bi skrbeli za senzacijo. Obe moštvi sta nastopili z nekaterimi novimi močmi, Železničarji s kopico igralcev iz rezerve in mladine, ki se v glavnem niso pokazali kot borci.

Železničarji so se pokazali šele v drugem polčasu močnejše od svojega nasprotnika in je prav v tem času prišla do izraza njihova vzdržljivost in borbenost. Odlikujejo se z razmeroma dobrim startom in z neko značilno potezo naprej proti cilju, ki jih usposablja, da postanejo nevarni tudi v situacijah, ki so na prvi pogled brezpomembne. Zmaga nad SK Svobodo so Železničarji zaslužili, o tem ni debate; lahko bi se vzela v diskusijo izdatnost zmage. Enajstotica je zaigrala borbeno, žilavo, toda manjka ji elan, s katerim se je moštvo poprej odlikovalo. V napadu je najbolj ugajala leva stran, ki je skušala spraviti v igro nekaj sistema in se s kombinacijami pretolči do nasprotnikovega gola, toda pri tem ni našla preveč razumevanja med ostalimi napadalc. Napad je zato igral večinoma po sredini, trojica pa ni bila dovolj sigurna in v odločilnih trenutkih tudi ne dovolj spretna. Tako je ves trio zaradi premajhne prisotnosti duha po nepotre-

nem zapravljal zelo dobre pozicije. Branilca sta se izkazala kot dobra taktičarja; med njima je desni mirnejši in tehnično boljši. Krilska vrsta ni bila na višini in je šele v drugem polčasu podala nekoliko boljšo igro. Vrtar je v splošnem zadovoljil.

Svobodaši so prestali uvodoma nekaj kritičnih situacij, ko so nasprotnika postavili v vodstvo 2:0. Ko se je pa uveljavila srednja vrsta in je krepko poglala svoj napad naprej, je močno razbremenje na obramba pomagala ofenzivno. Tudi napad je postal agresivnejši in je do konca prvega polčasa zares dobro zaigral, tako, da se je polčas končal 2:2. V drugem polčasu moštvo ni moglo uspeti in to zaradi neodločnosti napadalne vrste. Napad je imel dovolj prilike za uspehe, ni jih pa znal izrabiti in tako je moralo moštvo prepustiti dve dragoceni točki nasprotniku. Edina formacija, ki je bila ves čas igre na mestu, je bila ožja obramba, zlasti oba branilca.

Sodil je g. Kopic objektivno.

SK Rapid:SK Hermes 5:0 (1:0).

Rapid je preteklo soboto moral v Ljubljani nastopiti proti Hermesu. Vrnil se je iz slovenske prestolnice z dvema dragocenima točkama. Rapid, ki je nastopil v običajni postavi, je v Ljubljani postal prav dobro igro in tudi zaslužen zmaga. Sodil je g. Pfundner.

SK Ilirija:SK Celje 4:2 (2:1).

Celjska zadeva se je končala s pričakovano zmago Ilirijanc. Celjani niso mogli ponoviti igre, kakršno so podali prejšnjo nedeljo v Čakovcu in tako so bili na lastnem terenu premagani. Sodil je g. Ochs.

Čakovečki SK:ŽSK Hermes 2:1 (1:1).

Hermesani so včeraj v Čakovcu okusili usodo vseh tekmovalcev za prvenstvo LNP. Na lastnih tleh so Čakovčani premagali tudi Hermesa. Zmaga je bila pičla, toda po poteku igre zaslužena. Sodil je g. Cimperman iz Ljubljane.

Ostale nogometne tekme.

Ljubljana: Ljubljana:Osijek 4:2 (3:0).

Beograd: Zagreb:Beograd 3:2.

Novisad: Novisad:Zagreb 3:1.

Zagreb: Gradjanski:Tipografija 5:0;

Železničar:Concordija 6:3.

Tek »Osvobođenja«

Zmagovalec Germovšek (Maraton). 13 tekmovalcev. Veliko zanimanje.

Na praznik 1. decembra je priredil ISSK Maribor tradicionalni tek »Osvobođenja« za Valhtarjev pokal skozi mari-

borske ulice. Prireditve, ki je bila pod pokroviteljstvom poveljnika mesta, je tudi letos vzbudila veliko zanimanje. Startali so lahkoatleti vseh mariborskih klubov, in sicer 13 po številu, od katerih je prišlo na cilj 11, dočim sta dva tekmovalca med progo izstopila. Start je bil točno ob 10.30 izpred igrišča v Ljudskem vrtu in je proga vodila po Koroščevi - Maistrovi - Kolodvorski ulici - Aleksandrova cesta do Trga svobode, kjer je bil cilj. Proga je bila dolga okrog 1800 m. Tek je bil zelo zanimiv, le škoda, da se prireditve niso udeležili tudi tekmovalci iz drugih mest. Izostal je tudi lanskoletni zmagovalec Ivo Krevs iz Ljubljane. Organizacija je bila tudi tokrat prav dobra, zakar gre v prvi vrsti zaslužga sodniškemu zboru z g. Bergantom na čelu.

Podrobni rezultati so bili naslednji: 1. Germovšek (Maraton) v času 5:44.5; 2. Podpečan (Železničar) 5:49; 3. Drevenšek (Svoboda) 5:55; 4. Kangler (Maraton); 5. Struel (Maraton); 6. Sternad (Svoboda); 7. Heric (Železničar); 8. Rahle (Maraton).

Smučarski praznik na Pohorju.

Ob krasnem jesenskem soncu — v dolini je bila gosta megla — so se včeraj

zbrali udeleženci lanskoletnega »Orožnega smuka« preko Pohorja v Mariborski koči. Okrog 60 zimskosportnikov je bilo, ki so se zopet sestali, da prejmejo prvi naš zimskosportni znak, znak »Orožnega smuka« preko Pohorja. Bili so to naši znani zimskosportniki, ki so lansko leto nedežno za nedeljo obiskovali naše Pohorje in naposled smukali v enem dnevu 60 km preko grebena Pohorja. Zbrane zimskosportnike je nagovoril načelnik zimsko-sportnega oddelka SPD g. dr. Igor Rosina, ki je v svojem nagovoru zlasti podčrtal tovarištvo ter koristi zimске turistične in zimskega sporta. Nato je predal znake našima zimsko-sportnima pionirjema dr. Orožnu in inž. Rungaldierju. Vodja »Orožnega smuka« inž. Rungaldier pa je nato izročil znak posameznim udeležencem. Tople besede priznanja so še spregovorili g. Gnuš za MZSP, g. Vetrh za MAS in g. Welzensteiner za »Pohorski dom«. Slavje je zaključil naš pohorski poet g. Lude Zorut.

Vojaška.

Stotnik v šoli rekrutu: »Kaj si torej misliš, če vidiš na bojišču vihrati zastave?«

»Da piha veter, gospod stotnik.«

Razno

Zastopnike sprejem
Prodam

MODERNE SPALNICE,
jedilnica, otomane 110.—, pernice 16.— 15 kg. žirne à 20.— mali divan 90.—, postelje. Ko roška c. 3. 4965

JABOLKA
oddaja tudi na drobno Kmetijska družba, Meljska c. 32. Tel. 2083. 4839

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
oddam. Cvetlična ul. 21. 4956

SOBO,
opremljeno, sončno, poseben vhod, električna luč, za dva uradnika ali oficirja, oddam takoj, Stritarjeva ulica 5, I. nadst. 4920

Kupim

Kupim takoj
VSAKOVRSNO POHIŠTVO
preproge, obleke, čevlje in gruzo. Koroška c. 3. stariar- na. 4964

Stanovanje

TRISOBNO STANOVANJE
s pritoklinami v 2. nadstropju oddam mirni stranki. Na vpogled med 10 in 11 uro Ciril-Metodova ul. 18, vrata 9. 4966

Višji državni uradnik išče takoj

STANOVANJE
3 do 4 sobno z vsem komfortom. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Točen plačnik« 4963

GOSPODA
sprejem v vso oskrbo po nizki cen. Mlinska ulica 31, drugo dvorišče. 4958

Posest

PRODAM DVOSTANOVANJSKO HIŠO
z velikim vrtom v bližini Maribora. Vzamam tudi nekaj hran. knjig Spodajestarske posojilnice. Poizve se v gostilni Tomše v Pekrah. 4959

PRODAM STAVBIŠČE
po Din 2.— m² z novo hišo pa po Din 4.— m². Četrtn ure od kolodvora. Medved, Dobrenje-Pesnica. 4955

POSESTVO NAPRODAJ,
poslopje v dobrem stanju, 9. orolov zemlje, sadonosnik njeve, travnik in gozd. Naslov v upravi »Večernika« 4957

Službo dobi

DELAVCA
sprejem na stanovanje in hrano. Tomševa cesta 2, Dobershek, pri baronu Tvikelu. 4961

Grafolog KARMAH
v Mariboru.

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je gospa
Olga Zohar
trgovka v Kamnici pri Mariboru, nenadoma po kratki in mučni bolezni, prevedena s sv. zakramenti, v 44. letu starosti mirno v gospodu zaspala.
Pogreb bo v ponedeljek popoldne ob 15. uri iz hiše žalosti v Kamnici.
Maša zadušnica se bo brala v Kamnici v torek 4. decembra ob 8. uri.
Kamnica pri Mariboru, dne 2. decembra 1934.
Globoko žalujoci mož, otroci in ostalo sorodstvo.